

Het protest van hertog Philips van Bourgondië tegen turfroofstal: 1449

Philips, bij der gracen Godts harthoge van Burgoendië, van Lothrijck, van Brabant ende van Limborch, grave van Vlanderen, van Artois, van Bourgoendië, palatijn, van Henegouwe, van Hollant, van Zelant ende van Namen, marcgrave des heiligen Rijcx, heere van Vrieslant, van Salins] ende van Mechlen, onsen eersten duerwerder, hierop versocht, saluyt.

Hoewell dat van ouden heercomen uut cause van onser heerlicheit ons lands van Hollant ons toebehoren. alle die venen, liggende tuschen den harden van onsen voirscr. lande van Hollant an die een zijde ende den harden des Stichts van Utrecht aen die ander zijde, ghenoeemt den Wiltvanck,

Desnyetteghenstaende tot onser kennisse is ghekomen, dat enige van den bueren van Westbroick, van Tienhoven, van Marsenveen, van Brukelreeve ende andere ondersaten des voirscr. Stichts hemluden gevordert hebben sonder redene off rechtvaerdich bescheyt, mer myt cracht ende ghewelde, buten onsen consente the delven ende aen hem the trecken aen die Stichtsche zijde, ghelijck zij noch doen, een groet [deell] van onsen voirscr. venen, dragende tot groten summen van pennynghe, tot onsen groeten hynder ende onterffnisse, ende sonde geschepen wesen bij achtervolginge van den voirscr. ghedelve onsen voirscr. venen altemael nut te delven ende aen hem the trecken tot onser meerre schade, thenware dat wij dairynne voersagen, als daertoe behoert.

Ende want [des] ons nyet langher en staet the lijden, ons aldus the laten verdrucken ende tonterven van onser ouder patrimonien, mar sijn uterlick ghesloten, dat the wederstaen ende onsen paelen [ende] heerlicheit the onderhouden tegen een iegelick bij sulcken wegen, als daertoe behoeren, ende mit onsen voirscreven venen onsen orbaer the doen, soe ist.

Dat wij u bevelen ende machtigen myt desen brieve, dat ghij therstont trecket aen die voirscr. buyren van Westbroick, van Thienhoeven, van Marsenveen, van Broekelreeve ende aen allen anderen, die ghij bevinden sult in onse voirscr. venen gedolven hebbende off noch delvende, hetzij tot hoirre kerspelkercke off op die plecke van den voirn. ghedolve, dair ghij se best bijeen vynden moecht, ende aldair doet hem die wete van onsen wegen, dat sij van nu voertaen horen handen houden van onsen voirscr. venen ende hem die nyet meer en onderwynden in eniger wijs, mer laten die gebruiken onghehendert ons ende onsen arbeyderen tot onsen profijte ende orbaren, ende

Dat sij ons wederkeren tgeendt, dat sij ons aldus ondolven hebben; ende alsulcken turff, als op die plecke van den ghedelve voirs. nuth[er]tijt staet, dat sij die nyet en verporren noch en vervoeren; ende oick dat sij ons beteringhe doen van den voirscr. ghewelde ende crachte, die sij ons daerin ghedaen hebben; hemluden beteyken(en)de

eens voer all, ist dat sij tot contrarie doen, wij sullent aen hemluden verhalen tot beschermenisse onser voirscr. heerlicheit ende patrimonie bij sulcke wegen, als wij in rade vynden sullen daertoe behoerende.

Ende offt ghebuerde, dat ghij die voirscr. ghebueren nergens bijeen vergaderen off vynden en mocht, soe willen wij, dat ghij die voirscr. wete doet den cureyten van den voirs. kerspelen, hunluden latende die copien van desen onsen brieve, opdat sijt voert denselven bueren beteykenen moghen; mits welken wij volstaen willen, ghelijck off ghij die voirscr. wete ghedaen hadt aen die propre personen van den voirscr. bueren. Ende wes ghij hiertoe ghedaen sult hebbende, dat certificiert ons off onsen ghetrouwen stedehouder ende rade van Hollant, van Zelant ende van Vrieslant, voert dairynne the doen als ons nuttelick duneken sall. Ende ymmer verbieden wij u alle kennisse van saicken.

In oirkonde desen brieve ende onsen segell hieraen ghehangen. Gegeven opten iersten dach van Augusto int jaer ons Heren dusent vierhondert negenende viertich.

Aldus gheteykent: Bij mijnen heren den hertoge, ter relacie van den stedehouder ende rade van Hollant, J^o Bossert.

Bron: F.Th. Enklaar ed., *Middeleeuwsche rechtsbronnen van Stad en Lande van Gooiland* (Utrecht 1932) pp. 315vv.